

Můžeme jíst řízky?

1. čtení: 5. kniha Mojžíšova 14. kapitola – seznam čistých a nečistých zvířat

Kázání: Markovo evangelium 7,1-23: ... Řekl jim: "Tak i vy jste nechápaví? Nerozumíte, že nic, co zvenčí vchází do člověka, nemůže ho znesvětit, poněvadž mu nevchází do srdce, ale do břicha a jde do hnoje?" Tak prohlásil všechny pokrmy za čisté. A řekl: "Co vychází z člověka, to ho znesvěcuje. Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky..."

Bratři a sestry, kladu dnes před Vás velice důležitou otázku: Můžeme my křesťané jíst řízky? A mám na mysli vepřové řízky.

Samozřejmě všichni chápete, že si dělám trochu srandu. Jednak všichni, nebo skoro všichni, vepřové řízky jíme. Proč bychom taky neměli? Ale hlavně, asi chápete, že to není důležitá otázka. Že je přece asi milion mnohem důležitějších věcí, než řízky. To chápete samozřejmě správně. No, Ježíš ale tuhle věc řešit musel a dostal se při tom k něčemu, na čem skutečně záleží. Třeba se k tomu dostaneme dnes i my.

Abychom Ježíšova slova pochopily vskutku tak, jak je myslel, je vždycky důležité vědět, co je okolo. V jaké situaci a komu to Ježíš říká. Jaký je kontext. Jinak si z Bible můžeme udělat zásobu neuvěřitelných výmyslů a ospravedlnit si cokoli. Ano, nejsou to jenom někteří současní muslimové, kteří znásilňují svoji vlastní svatou knihu a pak jejím jménem páchají zvěrstva. Tohle nebezpečí hrozí stále i nám křesťanům. Podívejme se tedy, v jaké situaci a s kým tady Ježíš mluví. On má za sebou zrovna dost perných dnů, kdy mu umřel jeho přítel Jan Křtitel a on už bez jeho podpory dál lidem přináší Boží království. Zvěst o tom, že Bůh miluje lidi, že jim odpouští a chce, aby lidé žili dobře a šťastně. A tak Ježíš odpouští, osvobozuje i uzdravuje. A do toho přijdou farizeové s nesmírně důležitým problémem: Jak to, že si Tvoji učedníci před jídlem kulticky neočistí ruce? Doprostřed něčeho tak důležitého oni přijdou s takovou hloupostí. Představte si to třeba takhle: Celý den jste se svými dětmi. Staráte se o to, aby to nejmenší bylo přebalené a v suchu a v teple. Aby ty větší dělali něco smysluplného, aby se nenudili, aby na sebe jenom nekřičeli a nehádali se. Do toho jim musíte uvařit a prostě všechno to okolo. A večer vám u dveří zazvoní zvědavá sousedka, která vám potřebuje sdělit, že to prádlo máte venku na šňůře už třetí den. A že to se asi o tu domácnost moc dobře nestaráte. Co byste jí řekly? Poslali byste ji asi někam... . Vlastně stejně to udělal i Ježíš. I když slovy proroka.

Jen ještě zůstaňme u toho, s kým že to Ježíš vlastně mluvil. Byli to farizeové. To je v křesťanských kruzích skoro sprosté slovo. A hrozně dobře se do nich strefuje. Jací to byli pokrytci, hlupáci, jak se pořád snažili toho našeho Pána Ježíše pošpinit a ublížit mu. To je ale dost hloupý a lživý obraz. Už proto, že jestli měl Ježíš tehdy k někomu blízko, co se týká učení, byli to právě farizeové. Ti totiž brali víru v Boha opravdu vážně. A opravdu s nasazením. Nejenom, že znali bibli nazpaměť a chodili pravidelně do kostela. Oni taky tou svou vírou žili. Každý den. Každý den se ze všech sil snažili plnit všechny Boží zákony. Samozřejmě tedy nejedli vepřové řízky, ani velbloudí, zaječí ani damaní, protože to je v Božím zákoně zakázané. Tam, kde zákon požadoval něco, oni dělali dvojnásobek. Jestli zákon něco zakazoval, oni radši nedělali ještě spoustu dalších věcí okolo, jen aby zákon náhodou neporušili. Boží zákon byl pro ně opravdu svatý. Celý svůj život se ze všech sil snažili žít svatě, podle Božích nároků. Je něco, co se od nich můžeme učit. Protože takové nasazení pro víru a Boží věci v každé oblasti života, to u evangelíků nenajdete.

A přece si v tomhle s nimi Ježíš nerozuměl. A prohlásil všechna zvířata za čistá. Že jíst se může všechno. I vepřové řízky. Přestože to zákon, Bible, zakazuje. Takže my, křesťané, jíst řízky můžeme, protože nám to Ježíš dovolil. A můžeme dělat všechno, co nám Ježíš dovolil a nesmíme dělat to, co nám zakázal. To je přece jednoduché. Stačí se hodně snažit. Ale to je chyba. Hrozná chyba a neporozumění tomu, o co Ježíšovi opravdu šlo, když mluvil o řízcích. Prostě bychom jen vyměnili starý zákon a pravidla a zákazy za nový zákon, nová pravidla a nové zákazy. A měli by tak

pravdu naši „nevěřící“ přátelé, když říkají, že všechna náboženství jsou stejná, jenom mají jiné zákazy a příkazy. Nemyslím si to.

Myslím si, že Ježíšovi šlo o něco úplně jiného než o nové zákazy a příkazy. O co si myslíte, že jde Pánu Bohu s námi lidmi? Abychom dodržovali nějaké příkazy a zákazy, které si on vymyslel? Proč? Co by z toho měl? Myslím si, že Bohu nejde o to, abychom co nejlíp plnili jeho rozkazy a zákazy. Že totiž Boží vůlí je, abychom žili šťastně a v pokoji s ním i s lidmi. A o to si myslím jde i věřícím lidem. Všem opravdu věřícím. Jenom k tomu pokoji jdou po různých cestách.

Jedna ta cesta je právě ta farizejská. Člověk si z Bible vyčte všechny možné příkazy a zákazy a pak se hrozně moc bude snažit je všechny splnit. Aby se Pánu Bohu líbil, aby žil svatě. Jen je pak veliké nebezpečí, do kterého právě upadali farizeové. Nebezpečí toho, že si začnu víc všimnout všech těch příkazů a zákazů a zapomenu při tom na to, co je skutečným smyslem toho všeho. Totiž žít v pokoji s Bohem i s lidmi. Pána Boha si tak lehce zaměním za zákon a na lidi už pak celkem lehce zapomenu. Vždyť jde přece o plnění Boží vůle a tam musí jít lidé stranou.

Druhou cestu nám ukazuje Ježíš. Neříká, že všechny ty zákony jsou blbost. Jenom vyzdvihuje to opravdu důležité. Totiž vztah s Bohem i lidmi. To, co vychází ze srdce je důležitější než to, co člověk jí a jak se obléká. Je přece mnohem důležitější to, s kým jíme a jaký k tomu člověku máme vztah, než to, jestli jíme velblouda, zajíce nebo prase. Je mnohem důležitější v den odpočinku si doopravdy odpočinout, být s Bohem i lidmi, než počítat, kolik jsem ušel kroků a trápit se tím, jestli si můžu jít v neděli něco koupit, když tím vlastně nutím prodavačky pracovat. Je mnohem důležitější opravdu milovat Boha a člověka vedle sebe, než se učit Bibli nazpaměť.

Podle Ježíše se to rozhodující neděje až v tom co děláme. Ale mnohem dřív, totiž v našem nitru, v srdci. Tam se rozhoduje, jestli někomu ublížíme, jestli nám bude jedno nebo jestli se o něj budeme zajímat a pomůžeme mu. V srdci se rozhoduje, jestli bude náš vztah s Bohem jenom plnění příkazů a zákazů, nebo to bude opravdový vztah.

V srdci člověka se ale také rozhoduje o tom, které Boží příkazy a zákazy porušit nikdy nesmíme a které můžeme. K tomu mělo vést to dnešní přemýšlení o řízcích. Abychom se mohli správně rozhodovat, vědět, co je důležité a na čem záleží, je potřeba mít v pořádku srdce. Aby nás vlastní srdce nezrazovalo, abychom se nerozhodovali jenom podle náhlých citů. Je potřeba opravdu být s Bohem, zmlknout, ztišit se, přemýšlet a naslouchat. Mít na Boha čas a dát mu prostor, aby to naše srdce dával do pořádku.

A tak vskutku není důležité, jestli budeme jíst prasata, když se k sobě navzájem nebudeme jako prasata chovat.

Amen.